

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова

Кафедра іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та лікувальної роботи
Василь ПОГОРІЛИЙ
«08» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни ОК 8

ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

підготовки доктора філософії

на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності I2 Медицина

(шифр і назва спеціальності)

2025 рік

Робоча програма з дисципліни «Дидактика вищої школи» підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
« 2 » вересня 2025 року 15 с.

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

д.філол.н., професор закладу вищої освіти Володимир СУПРУН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри іноземних мов

Протокол № 2 від « 2 » вересня 2025 року

В. о. завідувача кафедри іноземних мов
професор ЗВО

« 02 » вересня 2025 року

Володимир СУПРУН

Схвалено методичною радою

« 04 » вересня 2025 року

Протокол № 1

Голова, професор ЗВО

« 04 » вересня 2025 року

Віталій АНДРІЙЧУК

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Дидактика вищої школи» розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), Положення про підготовку докторів філософії та докторів наук Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, Освітньо-наукової програми здобувачів ступеня доктора філософії галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», спеціальності І2 «Медицина».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Освітньо-науковий рівень вищої освіти передбачає здобуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Завдяки засвоєнню змісту навчальної дисципліни аспіранти матимуть можливість: проводити різні види занять зі студентами із застосуванням сучасних методів навчання й інформаційних технологій; контролювати й оцінювати якість засвоєння навчальної інформації студентами; здійснювати підготовку навчально-методичної документації; узгоджувати український простір вищої освіти з європейським та світовим; дотримуватись загальноприйнятих норм поведінки і моралі у професійно-педагогічних відносинах.

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова, цикл загальної підготовки.

Предметом є педагогічні факти, механізми, закономірності, основні характеристики навчання і виховання здобувачів вищої освіти; психологічні закономірності та механізми опосередкування педагогічної діяльності в закладі вищої освіти, індивідуальні та соціально-психологічні явища, які породжуються умовами роботи в ЗВО.

Навчальна дисципліна «Дидактика вищої школи» вивчається протягом одного семестру, в загальному обсязі 60 годин: аудиторної роботи – 34 години, з яких лекції – 10 годин, практичні заняття – 24 годин; самостійна робота – 26 години. Розподіл навчального часу за темами наведено у тематичному плані.

Міждисциплінарні зв'язки: базовими дисциплінами для ОК «Дидактика вищої школи» є початкові предмети «Філософія науки», «Академічна доброчесність, наукова етика та протидія корупції», «Публікаційна активність та наукометричні бази даних», що вивчалися на освітньо-науковій програмі, та ряд навчальних професійно-орієнтованих дисциплін, що вивчаються в циклі обов'язкових та вибірових освітніх компонентів. Простежуються міждисциплінарні зв'язки з конкретними дидактиками або методиками роботи у вищій школі.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою вивчення основних систем психолого-педагогічних знань, що сприяють успішності професійної діяльності у науково-педагогічній діяльності; формування у здобувачів вищої освіти основ професійної педагогічної компетенції у питаннях психологічних детермінант організації педагогічного процесу у вищій школі, управління цим процесом згідно зі структурою та функціями конкретних підрозділів ЗВО, які опосередковують та зумовлюють процеси навчання і виховання.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- сприяння підвищенню якості педагогічної освіченості науковців, їх педагогічної та управлінської компетентності;
- засвоєння теоретичних підходів до актуальних проблем педагогіки вищої школи, особливостей педагогічних фактів, закономірностей та механізмів освіти, навчання, виховання, розвитку та формування сучасних кадрів;
- закріплення вмінь критичного аналізу педагогічних явищ та їх оцінювання;
- формування вміння застосовувати на практиці систему педагогічних наукових знань;
- глибокому засвоєнню, розумінні і відтворенні наукової термінології, формування наукового світогляду;
- опанування методами і прийомами педагогіки вищої школи;
- вивчення та узагальненні педагогічної практики в роботі викладача, наукової картини педагогічної реальності;
- вивчення основних проблем та тенденцій освіти, навчання, розвитку, виховання та формування наукових та науково-педагогічних кадрів;
- володіння методикою планування і організації процесу виховання та самовиховання;
- вироблення вміння передавати знання і розвиток практичних навичок щодо професійної освіти, виховання людей, з якими контактують лікарі та викладачі вищої школи під час здійснення професійної діяльності;
- формування вмінь, рефлексії, емпатії, самооцінки, критичного аналізу власної поведінки та діяльності;
- підвищення рівня педагогічної культури;
- виробленні постійної мотивації та прагнення самостійно здобувати нові сучасні знання;
- застосовування отриманих теоретичних знань для вирішення конкретних практичних задач у професійній діяльності науково-педагогічного працівника;
- закріплення вміння працювати з науковою літературою, першоджерелами й нормативними актами;
- вироблення навичок самостійного поглибленого вивчення будь-якої теми дисципліни, порівнювати різні точки зору, аналізувати й узагальнювати, послідовно й логічно викладати навчальний матеріал.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання освітньо-наукової програми третього (освітньо-наукового) рівня.

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної медичної діяльності, проводити оригінальне наукове дослідження та здійснювати дослідницько-інноваційну діяльність в галузі охорони здоров'я на основі глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних або практичних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до підвищення професійної кваліфікації.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

ФК7. Здатність до впровадження нових знань (наукових даних) в науку, освіту та інші сектори суспільства.

ФК9. Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.

ФК10. Здатність до лідерства, керування колективом.

ФК11. Дотримання етики та академічної доброчесності.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

Дидактика вищої школи як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з освітньо-науковою програмою третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», спеціальності І2 «Медицина», освітньо-наукової програми «Медицина», а саме:

ПРН 1. Демонструвати безперервний розвиток власного інтелектуального та загальнокультурного рівня, самореалізації.

ПРН 10. Впроваджувати результати наукових досліджень у освітній процес, медичну практику та суспільне життя.

ПРН 13. Організовувати освітній процес, оцінювати ефективність освітнього процесу та рекомендувати шляхи його удосконалення.

ПРН 14. Організовувати роботу колективу (здобувачів вищої освіти, колег, міждисциплінарної команди).

Очікувані результати навчання з дисципліни «Дидактика вищої школи»:

після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен:

1. Виявляти здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення самостійних досліджень на сучасному рівні.

2. Виявляти здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

3. Демонструвати вміння генерувати нові ідеї (креативність).

4. Володіти формами організації освітнього процесу у вищій школі.

5. Показати здатність управляти освітнім процесом.

6. Виявляти спроможність застосовувати знання у практичній психолого-педагогічній діяльності.

7. Репрезентувати спроможність пристосовуватися до нових змін у психологічному опосередкуванні соціальних процесів.

8. Вміти розробляти плани-конспекти лекцій, практичних занять для здобувачів вищої освіти.

9. Виявляти вміння розробляти робочі програми навчальних дисциплін.

10. Показувати вміння ведення діалогу й аргументування під час наукових і ділових дискусій, переговорів, полеміки, публічних виступів на конференціях.

11. Виявляти здатність до написання наукового дослідження з психолого-педагогічної проблеми або статті у фахове видання.

12. Демонструвати володіння знанням методологічних методів, прийом, технологій навчання.

2. Програма навчальної дисципліни

Дисципліна	Модулі	Загальна кількість годин	Кредити ЄКТС	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Дидактика вищої школи	Модуль 1	29	0,9	4	12	13
	Модуль 2	31	1,1	6	12	13

Навчальна дисципліна вивчається аспірантами на 3-му році навчання, є двомодульною, завершується заліком.

Модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі.

Тема 1. Система світи в Україні. Структура вищої освіти.

Склад системи освіти. Структура освіти. Об'єктивні передумови реформування системи освіти. Основні напрями реформування вищої освіти. Європейський освітній простір. Болонський процес. Рівні та ступені вищої освіти. Типи закладів вищої освіти. Вища освіта України в контексті світової.

Тема 2. Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.

Об'єкт, предмет, мета, завдання та категорії актуальних проблем педагогіки та психології вищої школи. Міждисциплінарні та внутрішньодисциплінарні зв'язки. Педагогічні факти, педагогічні закономірності й педагогічні механізми. Історія виникнення актуальних проблем педагогіки та психології вищої школи, її наукові школи. Принципи, методи, основні теорії. Структура, характеристика змісту складових. Педагогічні ідеї в теорії і практиці управління.

Тема 3. Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.

Лекція. Історія виникнення вузівської лекції. Лекція як форма організації і метод навчання. Завдання і переваги лекційного викладання. Типи лекцій. Методична концепція лекційного курсу. Сучасні проблеми лекційного викладання. Проблемна лекція. Методичні основи підготовки та проведення лекційних занять.

Тема 4. Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.

Історія виникнення семінарської форми організації навчання у закладі вищої освіти. Суть семінарського заняття. Види семінарських занять: просемінари, семінари, спецсемінари, наукові студентські семінари. Методика проведення семінарів. Дискусія як метод навчання у вищій школі. Мета практичних занять. Структура практичних занять. Практичні заняття та особливості їх проведення з використанням індивідуальних та колективних завдань. Лабораторні роботи, мета та основні завдання їх проведення. Структура лабораторної роботи. Фронтальний, циклічний та індивідуальний графіки організації лабораторних робіт. Особливості лабораторних робіт в залежності від конкретних навчальних дисциплін. Лабораторна робота як групова форма пізнавальної діяльності студентів. Психологічні умови організації продуктивної пізнавальної діяльності студентів у процесі лабораторної роботи.

Тема 5. Методи навчання у вищій школі.

Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів. Класифікація методів навчання у вищій школі. Сучасні вимоги до методів навчання у вищій школі. Способи досягнення цілей навчання. Основні ознаки методів навчання. Узагальнене визначення методів навчання. Науково-технічний прогрес і методологія навчання. Інформування як застарілий підхід у навчанні. Управління пізнавальною діяльністю студента як новітня вимога часу. Визначення методів викладання у закладі вищої освіти. Структура об'єкта методів викладання. Класифікація методів викладання. Багаторівневий підхід до класифікації методів навчання. Група методів стимулювання і мотивації навчання. Група методів контролю і самоконтролю. Методи викладання і методи навчання. Загальнодидактичні методи навчання. Методи наукового дослідження і методи викладання у вищій школі.

Тема 6. Дидактичні засоби і навчальна техніка.

Поняття дидактичних засобів. Функції дидактичних засобів: пізнавальна, формуюча, навчальна. Характер завдань, для розв'язання яких доцільно застосовувати дидактичні засоби. Типи класифікацій дидактичних засобів. Поняття навчальної техніки. Співвідношення понять “дидактичні матеріали” та “технічні засоби навчання”. Методичні рекомендації щодо розробки дидактичних матеріалів для технічних засобів навчання. Поняття про інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) як результат сполучення засобів комп'ютерної техніки, засобів зв'язку, засобів зберігання та відображення інформації. Тісний зв'язок ІКТ з комп'ютерним навчанням. Політика в галузі освіти і комп'ютеризовані технології. Основні напрями застосування комп'ютеризованих технологій у вищій освіті. Модернізація системи управління ВЗО. Використання у різноманітних навчальних курсах. Дистанційна освіта. Інформаційні технології в інтелектуальній діяльності.

Тема 7. Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.

Закон України «Про вищу освіту». Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання. Національна рамка кваліфікацій. Професійний стандарт. Стандарт вищої освіти. Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма. Навчальний план. Програми навчальних дисциплін як основна форма фіксації змісту навчального дисципліни. Силабус. Необхідність врахування міждисциплінарних зв'язків при їх розробці. Робочий навчальний план. Проблема запровадження новітніх методів навчання в сучасному університеті.

Модуль 2. Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі.

Тема 8. Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.

Викладач у системі вищої освіти. Проблема формування професійно-педагогічної культури викладача в умовах ВНЗ. Процесуальні та змістові аспекти використання компетентнісного підходу як сучасної освітньої парадигми вищої школи. Професійна компетентність викладача вищої школи.

Тема 9. Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.

Нормування часу професорсько-викладацького складу (ПВС) закладу вищої освіти. Індивідуальний план викладача: навчальна діяльність, наукова діяльність, методична діяльність, організаційна діяльність та виховна діяльність. Навчання в аспірантурі та докторантурі. Культура педагогічного спілкування викладача. Мовленнєва культура.

Тема 10. Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.

Понятійний апарат контролю. Функції контролю знань студентів. Педагогічний вимір. Виявлення рівня здібностей студентів і педагогічний контроль. Фактор часу. Оптимізація контролю. Основні принципи, види, методи і форми організації контролю. Принципи контролю. Види перевірки роботи та рівня знань студентів. Міжсесійний контроль. Попередня перевірка знань. Поточна перевірка. Тематична перевірка. Колоквіуми. Підсумковий контроль. Іспити і заліки. Методи організації контролю. Модульний контроль. Тестовий контроль. Класифікація тестів. Критерії і норми оцінки знань. Підсумкова атестація.

Тема 11. Самостійна робота студентів.

Самостійна робота студентів (СРС), її сутність і значення. Цілі СРС та основні принципи її організації. Психолого-педагогічні особливості СРС порівняно з іншими видами навчальної роботи у вищій школі. Типи самостійних робіт. Структура та послідовність дій викладача та студента в процесі організації та реалізації самостійної роботи студентів. Різновиди СРС та педагогічне управління ними. Організаційне, методичне та матеріально-технічне забезпечення СРС. Труднощі в організації СРС. Методи та засоби активізації СРС. Стимули та мотивація. Рівні, цілі та форми контролю СРС. Особливості організації самостійної роботи студентів при заочному і дистанційному навчанні. Організація самостійної роботи студентів екстернату.

Тема 12. Позааудиторна робота зі здобувачами.

Види поза аудиторної роботи. Професійно зорієнтована: а) проблемний гурток; б) дискусійний клуб за участю спікера-фахівця; в) студентські конференції, симпозіуми, семінари; г) студентські олімпіади, конкурси наукових та кваліфікаційних робіт. Соціально-виховна: а) студентські медіа (газета, радіо, соціальні мережі, відеохостинги); б) волонтерська робота студента; в) об'єднання художньої самодіяльності (театральна студія, вокальні, інструментальні та хореографічні гурти); г) спортивні секції; г) консультативні центри для соціально вразливих верств населення (юридичні, медичні тощо). Значення і вплив поза аудиторної роботи на навчання майбутнього фахівця.

Тема 13. Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.

Роль наукової праці в розвитку творчих здібностей студента. Сутність навчально-дослідної роботи студентів. Зміст і форми науково-дослідної роботи студентів у сучасних ЗВО. Шляхи та методи залучення студентів до здійснення науково-дослідної роботи. Науково-дослідна діяльність здобувачів різних рівнів вищої освіти.

Тема 14. Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.

Послідовність і спадкоємність у системі освіти. Формальна, неформальна, інформальна освіта. Курси підвищення кваліфікації. Онлайн-платформи для самоосвіти. Роль викладача як модератора системи неперервної освіти особистості.

3. Структура навчальної дисципліни

		Всього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль 1. Основи організації процесу навчання у вищій школі					
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	6	2	2	2
2.	Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	4	-	2	2
3.	Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.	4	2	-	2
4.	Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.	4	-	2	2
5.	Методи навчання у вищій школі.	4		2	2
6.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	4	-	2	2
7.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	3	-	2	1
Модуль 2. Викладач і студент як основні суб'єкти процесу навчання у вищій школі					
8.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	4	2	-	2
9.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	4		2	2
10.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	6	2	2	2
11.	Самостійна робота студентів.	4		2	2
12.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	3		2	1

13.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	6	2	2	2
14.	Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.	4	-	2	2
УСЬОГО		60	10	24	26

4. Теми лекцій

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	2
2.	Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.	2
3.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	2
4.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	2
5.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	2
	Усього	10

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	2
2.	Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	2
3.	Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.	2
4.	Методи навчання у вищій школі.	2
5.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	2
6.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	2
7.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	2
8.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	2
9.	Самостійна робота студентів.	2
10.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	2

11.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	2
12.	Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.	
	Усього	24

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	ТЕМА	Кількість годин
1.	Система світи в Україні. Структура вищої освіти.	2
2.	Педагогічні засади теорії і практики управління в організації освітнього процесу у вищій школі.	2
3.	Лекція як провідна форма організації навчальної діяльності у вищій школі.	2
4.	Семінарські, практичні та лабораторні заняття як форми навчання у ЗВО.	2
5.	Методи навчання у вищій школі.	2
6.	Дидактичні засоби і навчальна техніка.	2
7.	Нормативні документи щодо розроблення змісту освіти і навчання.	1
8.	Формування професійної компетентності викладача в системі вищої освіти.	2
9.	Творчість і професіоналізм викладача закладу вищої освіти.	2
10.	Форми контролю знань, умінь і навичок студентів.	2
11.	Самостійна робота студентів.	2
12.	Позааудиторна робота зі здобувачами.	1
13.	Інтеграція науково-дослідної роботи викладачів і студентів в умовах закладу вищої освіти.	2
14.	Роль ЗВО в системі неперервної освіти особистості.	2
Усього		26

7. Індивідуальні завдання: з метою поглиблення знань магістрантів з дисципліни, отримання досвіду самостійної роботи з педагогічною літературою пропонується виконання в межах самостійної роботи спостереження методичних прийомів, що застосовуються викладачами в процесі проведення різних видів навчальних занять з фахових дисциплін, аналізу результатів дослідження самоменеджменту або підготовки до участі у науковій конференції.

8. Завдання для самостійної роботи: самостійна робота студента передбачає самостійне, на основі рекомендованої навчальної та наукової літератури, опрацювання та засвоєння окремих положень дисципліни. Особливу увагу слід звернути на першоджерела. Покращенню засвоєння такого матеріалу і з'ясуванню питань, що складають певні ускладнення у вивченні в процесі самостійної роботи студента сприяють індивідуальні консультації. Перевірка рівня засвоєння матеріалу таких тем проводиться в процесі обговорення питань із логічно споріднених тем дисципліни на аудиторних заняттях. Крім того, аспіранти створюють силабус вибіркового циклу навчальних дисциплін для здобувачів магістерського рівня вищої освіти за темою власного дисертаційного дослідження.

9. Методи навчання: вербальні (пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж, консультація, наукова дискусія; наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація); практичні (лабораторні роботи, тренінги, проєкти, практичні завдання, розв'язання задач, педагогічні практики); пояснювально-ілюстративні або інформаційно-рецептивні (надання готової інформації науковим керівником та її засвоєння здобувачами); метод проблемного викладу (навчання здобувачів на проблемних ситуаціях з метою підготовки до роботи в реальних умовах практичних лікувальних закладів); частково-пошуковий або евристичний (оволодіння окремими елементами пошукової діяльності: науковий керівник формулює проблему, здобувач – гіпотезу); дослідницько-інноваційний (організація науковим керівником пошукової творчої діяльності здобувачів шляхом постановки нових проблем і проблемних завдань).

10. Методи оцінювання (контролю): методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, повідомлення, кейс, проєкт, есе; методи самоконтролю: самоаналіз.

11. Форма підсумкового контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни здобувача складається з суми балів поточного контролю. Поточна навчальна діяльність здобувача контролюється на практичних заняттях відповідно з конкретними цілями та під час виконання самостійної роботи. Підсумковий контроль оцінюється у балах за діючими на період створення робочих програм інструкціями, відображеними в основних положеннях з організації навчального процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова і затвердженими рішеннями Вченої ради. Оцінка успішності аспіранта з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою згідно з системою ECTS та традиційною шкалою оцінок, прийнятою в Україні. Додаткові бали аспірант отримує за поданий сертифікат як результат здобуття неформальної освіти з педагогічного напрямку.

12. Форма поточного контролю успішності навчання: оцінка з дисципліни визначається за результатами поточної навчальної діяльності аспіранта із всіх тем за традиційною 4-бальною системою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) з подальшим перерахунком у 200-бальну шкалу.

Критерії оцінювання під час занять:

Оцінка “відмінно” виставляється у випадку, коли аспірант знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпні, точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності, самостійно генерує інноваційні ідеї.

Оцінка “добре” виставляється за умови, коли аспірант знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематично, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання аспірант відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчувачи складнощі лише у найважчих випадках.

Оцінка “задовільно” ставиться аспіранту на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Аспірант спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчувачи складнощі у простих випадках; неспроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно.

Оцінка “незадовільно” виставляється у випадках, коли знання і вміння аспіранта не відповідають вимогам "задовільної" оцінки.

Оцінювання самостійної роботи.

Оцінювання самостійної роботи аспірантів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.

Система перерахунку балів отриманих аспірантами.

Форма контролю і система оцінювання знань з дисципліни здійснюється відповідно до вимог програми дисципліни та інструкції, прийнятої рішенням Вченої ради ВНМУ протоколом №2 від 28.09.2010 року. Шкала перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали (200 балів) для дисциплін, що закінчуються заліком прийнята рішенням Вченої ради ВНМУ протокол №2 від 28.09.10.

Вивчення предмету закінчується заліком, який відбувається на останньому за розкладом занятті. Оцінювання знань відбувається наступним чином: сума всіх поточних оцінок ділиться на кількість практичних занять. Отримане середнє значення оцінки переводиться у бали згідно єдиної універсальної шкали перерахунку традиційних оцінок з 5-бальної системи у рейтингові бали (200 балів). Для дисциплін, що закінчуються заліком, залік ставиться при мінімальній кількості балів 122.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		Для заліку
180-200	A	зараховано
170-179,9	B	
160-169,9	C	
141-159,9	D	
122-140,99	E	
	FX	Не зараховано, з можливістю повторного складання
	F	Не зараховано, з обов'язковим повторним вивченням

		дисципліни
--	--	------------

13. Методичне забезпечення: навчальний контент (конспект або розширений план лекцій), плани практичних (семінарських) занять, самостійної роботи, питання, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь здобувачів, технічні засоби навчання (комп'ютери з доступом до мережі Internet, використання відео- та фототеки).

14. Рекомендована література

Основна (базова):

1. Закон України «Про вищу освіту». *Голос України*. 2014. 6 серпня. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-vii>
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Київ: Либідь, 1998. 560 с.
4. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2011. 248 с.
5. Вітвицька С.С., Андрійчук Н.М. Основи педагогіки вищої школи / *Fundamentals of Higher School Pedagogy*: Білінгвальний навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої освіти. 2-ге вид. перероб і доп. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2019. 312 с.
6. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 384 с.
7. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ: «Академвидав», 2012. 352 с.
8. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі. Київ: КНТ, 2024. 224 с.
9. Карапузова Н.Д. Основи педагогічної ергономіки: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2012. 192 с.
10. Малихін О.В. Організація самостійної навчальної діяльності студентів вищих педагогічних навчальних закладів: теоретико-методологічний аспект: монографія. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2009. 307 с.
11. Мельничук Л.Б., Шкабаріна А.М. Педагогіка і психологія вищої школи. Львів: Новий світ, 2024. 266 с.
12. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2010. 200 с.
13. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Центр учбової літератури, 2009. 472 с.
14. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
15. Супрун В.М. Формування педагогічних компетентностей аспірантів медичних закладів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2025. № 100. С. 148-152.
16. Тренінгові технології навчання у практичній підготовці студентів (ділові та рольові ігри). Львів: Новий світ, 2024. 200 с.
17. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.

Допоміжна:

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи: навчально-методичний посібник для викладачів, аспірантів, студентів магістратури. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 256 с.
3. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи (Андрагогіка): підручник. Київ: НТТУ «КПІ», 2009. 406 с.

4. Згуровський М.З. Стан та завдання вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2004. 76 с.
5. Кроки до Болонського процесу: збірник матеріалів / уклад. Головенкін В.П. Київ: ІВЦ «Політехніка», 2004. 110 с.
6. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
7. Лучанінова О.П. Педагогічні технології у вищій школі: навч. посібник: Дніпропетровськ: ЛПРА, 2013. 224 с.
8. Малахов В. Етика спілкування: навчальний посібник. Київ: Либідь, 2006. 400 с.
9. Нагасв В.М. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Харків: «Стильна типографія», 2019. 267 с.
10. Освітні технології: навчально-методичний посібник / ред. О.М. Пехота. Київ: «АСК», 2001. 320 с.
11. Плачинда Т.С. Інноваційні підходи навчання в освітньому процесі вищої школи. *Світ дидактики: дидактика в сучасному світі: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної інтернетконференції, 29–30 жовтня 2024 р. / за наук. ред. доктора педагогічних наук, професора, дійсного члена (академіка) НАПН України О. Топузова; доктора педагогічних наук, професора О. Малихіна*. Київ: Педагогічна думка, 2025. С. 427-429.
12. Чайковська У. Інтерактивні методи у формуванні соціально-комунікативних навичок здобувачів вищої освіти. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2025. №1 (34). С. 173-177. UPL: <https://magazine.mdpu.org.ua/index.php/nv/article/view/3423/3895>

Інформаційні ресурси:

Сайт	кафедри.	UPL:
https://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%85-%D0%BC%D0%BE%D0%B2		
1. Професійна освіта: проблеми і перспективи. Архів номерів журналу. UPL: https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/2/issue/view/24		
2. <u>Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету</u> special edition «new pedagogical approaches in steam education». UPL: http://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/218/pdf#.Xay38Cm-2PY		
3. Вища школа. UPL: https://kymu.edu.ua/upload/pdf_files/journal.pdf		
4. Рівні вищої освіти та наукові ступені. UPL: https://mon.gov.ua/osvita-2/vishcha-osvita-ta-osvita-doroslikh/rivni-vishchoi-osviti-ta-naukovi-stupeni		
5. Стандарти вищої освіти та освітні програми. UPL: https://mon.gov.ua/		